

Woudreus

In het grensgebied van Drenthe en Friesland ligt een van de grootste aaneengesloten natuurgebieden van Nederland, het Drents-Friese Wold. Omstreeks 1850 was deze streek nog een open gebied van drassige heidevelden, waarop herders uit de omliggende dorpen hun heideschappen hoedden. Pas in de vorige eeuw werden grote delen beplant met productiebos, vooral met dennen, sparren en lariks. Tegenwoordig domineren deze bossen het landschap, zodat de naam Drents-Friese Wold nu gerechtvaardigd is. Sinds enkele jaren heeft het gebied de status verworven van Nationaal Park. Je zou verwachten dat iedereen enthousiast is over die promotie; niet alleen natuurliefhebbers, maar ook de middenstand in de dorpen vanwege de aantrekkingskracht die een Nationaal Park op recreanten uitoefent. Toch broeit er in de streek verzet. Er is zelfs een actiegroep opgericht, 'De Woudreus', die ageert tegen de voorgenomen inrichting van het Drents-Friese Wold. In korte tijd zijn 8500 steunbetuigingen verzameld, een formidabel aantal voor deze streek. De protesten richten zich vooral tegen de voorgenomen omvorming van bossen, waarbij aangeplante exoten plaats moeten maken voor inheemse bomen als eik, beuk en berk, en voor boomloze heide.

Die doelstelling lijkt nobel. Omvormen klinkt immers als een geleidelijk proces waarbij door subtiele ingrepen toegewerkt wordt naar een meer natuurlijk bos. Dat kan bijvoorbeeld door kleine open plekken te creëren waarin spontane verjonging kan optreden. Maar als je poolshoogte gaat nemen in het Drents-Friese Wold, blijkt de praktijk aanmerkelijk rigouzeuzer. Met inzet van machinaal geweld worden oude bospercelen vol statige bomen neergehaald, waarna een slagveld achterblijft van stronken, takkenhopen en braamstruweel. Omvorming is hier een eufemisme voor kaalslag van de ergste soort. Dat doet niet alleen pijn aan je ogen. Het raakt je, diep van binnen. Na een eeuw groeien hadden de bomen een zekere waardigheid verkregen, lag de status van woudreuzen binnen bereik, verdiende een verzameling bomen eindelijk het predikaat bos. In de beschutting van de boomkruinen hadden zich de mossen, varens en paddenstoelen gevestigd die er thuis hoorden. Opeens wordt er door mensen abrupt een einde gemaakt aan deze veelbelovende ontwikkeling. Niet eens om eraan te verdienen, maar onder het mom van natuurherstel. Omdat de verkeerde bomen, naar het oordeel van deskundigen, op de verkeerde plek stonden. Het spreekwoord "door de bomen het bos niet meer zien" gaat voor beheerders van het Drents-Friese Wold letterlijk op!

Het is hun bedoeling dat de wonden in het bos weer helen, dichtgroeien met inheemse boomsoorten. Weliswaar onder bevoogding van de beheerder, die ongewenste indringers zal blijven bestrijden doch desalniettemin trots zal spreken over natuurbos. Maar hoe lang duurt het eigenlijk voordat de jonge boompjes volwassen zijn? Langer dan een mensenleven! Tot het zo ver is, blijft het een verzameling opgroeiende bomen, een bos in wording. De belevingswaarde van oude bossen is veel intenser dan van jonge opstanden, ongeacht de boomsoort. Maar voor zulke argumenten zijn beheerders in het Drents-Friese Wold niet erg gevoelig. Ik kan me de verontwaardiging en het onbegrip van 'De Woudreus' wel voorstellen.

Het is trouwens niet ondenkbaar dat over een eeuw de doelstellingen van het bosbeheer drastisch zijn veranderd, dat houtproductie weer prioriteit krijgt boven natuur omdat we inmiddels alle bossen in de tropen opgesoupeerd hebben. Dan zal geen enkele boom meer uitgroeien tot woudreus.

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Zens 10 nr 3. 2007.